

Nr 357.

Av herrar **Johansson** i Bro och **Andersson** i Dunker, om
exportpremier för ost.

Mjölproduktionen i Sverige har under de senaste åren visat en betydlig ökning, som efter alla tecken att döma kommer att fortfara. Då den direkta konsumtionen av mjölk i Sverige redan är mycket hög per individ räknat, jämfört med andra länder, så har den ökade produktionen icke kunnat avsättas genom direkt konsumtion. Tvärtom torde vi ha att påräkna en minskning i den direkta konsumtionen som en given följd av den minskade nativiteten, då som bekant barnen hittills varit de största mjölkkonsumenterna.

För att tillvarata den ökade mjölproduktionen har därför en ökad produktion av smör, ost och fläsk varit nödvändig. Härvidlag är att märka, att vid smörtillverkning blir det endast grädden, som åtgår till smöret, och skummjölken måste således användas på annat sätt, såsom till uppfödning, gödning och ostberedning.

Ostproduktionen har också under de senaste åren stigit i så hög grad, att för närvarande mycket stora svårigheter förefinnas att inom Sverige finna avsättning för osten, och detta trots att konsumtionen stigit med det dubbla mot före kriget. Under 1929 torde ostproduktionen ha kommit upp i en siffra av 28 à 30 miljoner kg. mot 14,5 milj. kg. år 1913.

Vi äro således uppe i en ostkonsumtion av i det närmaste 5 kg. per individ och år, och vi våga väl knappast påräkna någon större stegring i denna konsumtion inom de närmaste åren.

När under åren 1924—1925 vissa svårigheter visade sig att placera den svenska osten inom landet, gjordes allvarliga försök att exportera svensk ost. Det konstaterades då, att vanlig svensk ost av här brukligt format, färg och storlek icke passade den utländska marknaden, varför icke heller de priser kunde ernås, som noterades hemma i Sverige eller som betalades för t. ex. holländsk och dansk ost. Någon export kunde således icke komma i fråga utan ruinerande förlust.

Då väcktes emellertid tanken att tillverka en exportost liknande den holländska Gouda, och under de senare åren har man även lyckats framställa en kvalitet, som fullt passar den utländska marknaden. Tillverkningen har fortgått vid ett 15-tal mejerier, och under 1929 uppgick produktionen till omkring 1 miljon kg. Denna produktionssiffra kan dock vid behov ökas betydligt.

När vi nu stå inför problemet att tillvarata den undan för undan ökade mjölproduktionen, och ostproduktionen nått en sådan höjd, att osten icke

utan förlustbringande priser kan försälas inom Sverige, så ligger det väl närmast till hands att vidtaga åtgärder för export av svensk ost.

Med nuvarande mjölkpriser och låga ostpriser på världsmarknaden kan emellertid en export icke ske utan direkt förlust för mejerierna. Skulle mejerierna däremot kunna erhålla en exportpremie av t. ex. 30 öre per kg. eller helst samma siffra som importtullen å ost eventuellt kommer att höjas till, så förefinnas stora utsikter för upparbetande av en export av ost. Detta kan emellertid icke ske under loppet av ett eller par år, då det som bekant alltid är svårt att inarbeta en ny vara på en ny marknad. Dyrbara resor och reklam bliva självfallet nödvändiga. Skulle riksdagen fatta beslut om exportpremier på ost, torde det därför vara nödvändigt, att beslutet fastställes att gälla för en tid av minst tre år. Kvantiteten exporterad ost torde under de första åren icke kunna komma upp mer än till samma siffra som importkvantiteten, vadan hela exportpremien kunde bestridas av importtullen å ost.

För att stimulera intresset för bildandet av en sammanslutning av de svenska andelsmejerierna torde även vara lämpligt att i samband med beslutet om exportpremier på ost föreskrives, att exportpremierna efter viss tid utbetalas endast till en av andelsmejerierna bildad försäljningsorganisation.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att från och med den 1 juli 1930 under en tid av 3 år av statsmedel skall utbetalas en exportpremie av 30 öre per kg. för all ur riket exporterad ost;

samt att för sagda ändamål för budgetåret 1930—1931 beviljas ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1930.

A. J. Johansson
i Bro.

Harald Andersson
i Dunker.